

Apple az Apple ellen: elég a telefonfüggőségből!

Szilágyi Szabolcs 2018.01.12. Mobilitás

Végső soron rossz az okostelefon-függőség a gyártóknak, az eladásokat pörgető jelenség hamarosan csúnyán visszaüthet. Nyílt levél az Apple befektetőitől az Apple vezetőinek.

A héten zajló *Consumer Electronics Show*-n két Apple részvényes bejelentette, hogy kampányt kezdtek a műszaki eszközöktől való függőség ellen, a gyerekek egészségének érdekében. Furcsa, hogy pont az ebből hasznot húzó vállalat befektetői lépnek fel a jelenséggel szemben, de állításuk szerint az elmúlt években a részvényárakat és bevételeket pörgető addikció már a közeljövőben is nem kívánt hatásokat fog eredményezni. Úgy vélik, hogy a fiatalok és a társadalom hosszú távú egészségügyi kilátásai elválaszthatatlanok az olyan vállalatok, mint az Apple hosszú távú életképességétől.

Elidegenedés, depresszió, romló eredmények

Különös volt a bejelentés időzítése és helyszíne is, hiszen a CES a technikai vívmányok bemutatkozásának fellelegvára, a műszaki cikkekért rajongók Mekkája, ahol gyakorlatilag mindent az elmúlt egy év alatt elért fejlődés demonstrálásának rendelnek alá. A digitalizációtól való függés nem az a téma, ami eddig bármekkora hangsúlyt kapott volna a kiállításon. Pedig a háttérben már eddig is megbújt a jelenség. Közismert, hogy számos nagy cég

vezetője (például *Bill Gates*) hozott korlátozó döntést családjában azért, hogy gyerekeit megvédje a káros hatásoktól.

Ugyanakkor érthető, hogy kényes helyzetben vannak a vállalatok, hiszen nem buzdíthatják a termékeiket, szolgáltatásaikat vásárlókat arra, hogy a szokottnál kevesebbszer használják azokat. Ez pedig nem csak a gyártással foglalkozó techcégeknek vagy a szoftverfejlesztőknek, de a telkő szolgáltatóknak is nagyon megnehezíti a probléma kibeszélését.

Noha a gyártók tisztában vannak a jelenséggel, mégis hiányzik egy könnyen alkalmazható kontroll lehetősége a készülékekből. Átlátható és egyszerűen hozzáférhető megoldásokra lenne szükség. Ezt a hozzáállást indítványozta az a nyílt, Apple-nek írt levél, melyet a *Jana Partners* és a *California State Teachers' Retirement System* jegyez. Érdekesség, hogy a két szervezet együttesen nagyjából 2 milliárd dollárt tudhat magáénak az Apple részvényeiből, tehát ez alapján a minél jobban pörgő eladásokban lennének érdekeltek.

Ennek ellenére arra mutatnak rá, hogy egyre nő a bizonyítékok száma, amelyek szerint a fiatalok körében az okostelefonok és a közösségi média használata nem várt negatív következményekkel járhat. Elvonja figyelmüket a tanulástól (ami ellen az oktatási intézmények nehezen tudnak védekezni), alvási nehézségeket és depressziós tüneteket okoz, ráadásul az érintett korosztály körében érezhetően csökken az empátia, a mások helyzetébe való beleélés képessége. A levelet írók által idézett tanulmány szerint egészen nagy a baj: az amerikai tinédzserek nagyjából fele már függőnek tekinthető.

Nem lehet kitörni az ördögi körből?

A fentiek alapján azt hihetnénk, hogy a fiatalokat érinti leginkább ez a jelenség, holott a felnőttek sincsenek biztonságban. Igenis valós az eszköz-függőség, mutatott rá *Tony Fadell*, az Apple egyik korábbi vezetője. Okosórák és -telefonok,

Facebook, Twitter – mindegyik termék nagyon ügyes abban, hogy rávegye a felhasználót a következő kattintásra vagy érintésre. Ez aztán némi dopaminnal jutalmazza az agyat, ami arra készíti az embert, hogy ismét megjutalmazza magát. Az ördögi kör bezárult, amiből az időnkénti elvonókúra is csak rövid menekülést ígér.

A techvállalatok felelőssége vitathatatlan, állítja Fadell, aki szerint a megoldás is az ő kezükben van. Ha az emberi természetet változtatni nem is tudnak, abban mindenképpen segíthetnek, hogy a felhasználók figyelmét felhívják a jelenségre, és eszközöket adjanak kezükbe, hogy nyomon követhessék és kezelhessék digitális függőségüket. A férfi szerint néhány éven belül ugyan megszülethet a politikai szabályozás, ami korlátok közé szoríthatja ezt az addikciót, de annál gyorsabb és hatékonyabb beavatkozásra lenne szükség. Ezt pedig csak a nagy IT-vállalatok tudják megtenni.

Szinte azonnal reagált az Apple, közölve, hogy mindig is törődött a gyerekek sorsával és többek között ezért is kínál operációs rendszerébe épített szülői felügyeleti eszközöket. Emellett azonban azt is elismerte, hogy valóban lenne még tennivaló: „új lehetőségek bevezetését és a már meglévők továbbfejlesztését tervezzük a jövőben, hogy kibővíthessék a már meglévő eszközök tudása”.

Voltak persze, akik kiálltak termékeik társadalomra gyakorolt hatásai mellett. *Cristiano Amon* például az autók vagy az elektromosság megjelenéséhez

hasonlította az okostelefonok közösségformáló erejét. A legtöbb okostelefonba chipeket szállító Qualcomm elnöke úgy vélte, hogy az általa szerzhető előnyök bőven kompenzálják a felmerülő hátrányokat, ugyanakkor elismerte, hogy utóbbiak megértése és kezelése nem elkerülhető feladat.

Hasonlóképp vélekedett a kínai elektronikai ipar óriásának feje is. A Lenovo egyik vezetője, *Jang Jüancsing (Yang Yuanqing)* szerint az okostelefonok határozottan könnyebbé és kényelmesebbé teszik életünket. Azt azonban ő is megerősítette, hogy rossz, akár az egészséget negatívan befolyásoló hatással is lehet a túlzott mobilhasználat.

Gondolkodásmódbeli változásra lenne szükség

A kérdés végső soron az, hogy mit lehet tenni a jelenség hatásának csökkentése érdekében. A gyártók felkérése arra, hogy még több technikai fejlesztéssel lépjenek fel, a háború elkerülését még több fegyver beszerzésére irányuló törekvésekkel analóg, azaz egyáltalán nem biztos, hogy közelebb visz a megoldáshoz. Bár számos app – Offtime, AntiSocial, Quality Time és így tovább – áll már ma is rendelkezésre a függőség idejének korlátozására, az igazi változást az jelentené, ha az egyének belső készletéből tekintetnek el az időrábló, tulajdonképpen felesleges nyomkodástól.

Nyilván egyszerűbb az okostelefont korlátozás nélkül a gyerek kezébe nyomni, amitől csöndben és nyugton marad, ahogyan egy évtizede hasonlóan könnyű megoldás volt a televízió elé ültetni a kicsiket. Ennek következményeivel, az utódokkal való foglalkozás minimalizálásának eredményével azonban előbb-utóbb minden, ezt választó szülőnek (és végül a társadalomnak) szembe kell néznie – akkor, amikor az okozott kár helyrehozása már lehetetlennek fog tűnni.

Forrás: <http://bitport.hu/apple-az-apple-ellen-eleg-a-telefonfuggosegbol>

Válogatta: Fonyó Istvánné